

HOMER

ODISEEA

*Versiune integrală în proză,
prolog și mic dicționar de personaje mitologice
de Flavia Buref*

CORINT JUNIOR

CUPRINS

Prolog / 5

Cântul I / 11

Cântul II / 20

Cântul III / 27

Cântul IV / 33

Cântul V / 41

Cântul VI / 47

Cântul VII / 52

Cântul VIII / 57

Cântul IX / 66

Cântul X / 76

Cântul XI / 85

Cântul XII / 94

Cântul XIII / 103

Cântul XIV / 112

Cântul XV / 119

Cântul XVI / 126

Cântul XVII / 135

Cântul XVIII / 145

Cântul XIX / 154

Cântul XX / 165

Cântul XXI / 174

Cântul XXII / 181

Cântul XXIII / 189

Cântul XXIV / 198

Mic dicționar de personaje mitologice / 211

Odiseea, ca și *Iliada*, cealaltă epopee celebră a Antichității, au fost atribuite unui singur poet — Homer, un rapsod din Ionia, o regiune în Asia Mică, ce a trăit în a doua jumătate a secolului al VIII-lea î.H. Homer a preluat în epopeile sale tradiții, fragmente și motive din vechi cântece populare și din mituri.

Peregrinările iscusitului Odiseu (Ulise), de la cucerirea Troiei până la revenirea sa în Itaca, prin ținuturile fantastice, întâlnirile cu personajele miraculoase (Circe, Sirenele, Ciclopul, Polifem), înfruntările cumplite converg toate către un final dramatic — uciderea pețitorilor Penelopei —, dar un final care redă credinței nestrămutate și dragostei valoarea lor perenă!

Prolog

Cândva, demult, la porțile Troiei...

Cândva, în urmă cu peste trei mii de ani, grecii și oamenii regelui Priam s-au înfruntat într-un crunt război, războiul Troiei, pe care un aed vestit, cântărețul orb Homer, cu neasemuitul său har de povestitor, ni-l înfățișează în epopeea *Iliada*, descriindu-ne fascinant, desigur cu ajutorul unei muze, adică al uneia dintre „Cele care știu”, cum a fost cucerită prin vicleșug cetatea ale cărei ziduri nu puteau fi cucerite!

Era pe vremea când zeii se amestecau aproape tot timpul în viețile oamenilor, aducându-le împliniri, bucurii, bogății, fericire, dar și năpăstuindu-i cu nenorociri cumplite. Una dintre nenorociri a fost chiar acest război, iscat de rivalitatea a trei zeițe: Hera, Atena și Afrodita, fiecare dintre ele râvnind să fie aleasă drept „Cea mai frumoasă”. Cum mărrul de aur prin care era desemnată învingătoarea a fost înmănat de feciorul domnitorului Priam, tânărul Paris — căruia îi revenise greaua și primejdioasa misiune de judecător al splendorii celor trei nemuritoare — Afroditei, strălucitoarea zeiță a dragostei și frumuseții, celelalte două, jignite, au jurat să se răzbune atât pe Paris, cât și pe tot neamul lui. Iar Afrodita, victorioasă, triumfătoare, și-a respectat făgăduiala și i-a dat de soție pe femeia cu cea mai minunată înfățișare de pe pământ, pe Elena. Dar cum? Căci Elena avea un soț, pe atridul Menelau, cu care se împăca foarte bine, ducând împreună o viață fericită! Zeiței nu i-a păsat însă de asta! Cu o săgeată dătătoare de iubire, trimisă de fiul ei, Eros, Afrodita a făcut-o pe Elena să se îndrăgostească nebunește de Paris, să părăsească Sparta, patria sa, bărbatul, care fusese nevoit să plece în Creta, și fetița și să-l urmeze pe fiul lui Priam în palatul tatălui acestuia, la Troia. Însă Menelau, ce își iubea foarte mult soția, când s-a întors acasă și n-a mai găsit-o, a fost atât de disperat de răpirea ei, încât, ca să și-o ia înapoi, a adunat greci din toată Elada, într-o mare oaste, condusă de fratele său Agamemnon, și a pornit împotriva troienilor. Așa a început năpasta acelui război care a durat zece ani și spre deznodământul căruia ne poartă, pas cu pas, fermecându-ne și uimindu-ne, autorul *Iliadei*. Și cu o asemenea măiestrie sunt conturați eroii și caracterele lor, atât în *Iliada*, cât și în *Odiseea*, cealaltă epopee a genialului Homer, întâmplările sunt redată așa de viu, de captivant, iar intervențiile zeilor, miracolele pe care ei le săvârșesc sunt așa de surprinzătoare, încât cele două epopei cu greu pot fi lăsate din mână, fiindcă aceste legende minunate nu au pălit, nu s-au prăfuit străbătând milenii, ci, dimpotrivă, au trecut strălucit proba timpului, din generație în generație,

dovedind, iar și iar, că sunt într-adevăr capodopere ale literaturii europene și universale, fiind capabile să-i cucerească și să-i emoționeze pe cei care azi le descoperă, așa cum i-au fermecat și pe cei de altădată.

Odiseea, prezentată în paginile ce urmează într-o versiune în proză care nu omite niciuna din întâmplările, faptele și înfruntările eroilor lui Homer, ca și în versiunea în proză a *Iliadei* apărută tot în această colecție, este o pasionantă povestire a dificultăților încercări pe care le-au mai avut de întâmpinat câțiva dintre marii conducători ai aheilor după ce au biruit mândra cetate a lui Priam și au pus capăt războiului troian, dar mai ales a peripețiilor extraordinare ale viteazului, abilului și iscusitului Ulise, de când a pornit pe mare, îndreptățit să creadă că primejdiile și suferințele au luat sfârșit odată cu căderea Ilionului. Însă...

Drumul spre casă, lăsând în urmă Troia...

... drumul spre cei dragi, drumul întoarcerii, parcă anume pentru a-l pune la încercare, a fost neînchipuit de greu! Ulise a trebuit să găsească un mijloc pentru a înfrânge ciclopul ce părea de neînving și care îi devora oamenii, a fost nevoit să lupte cu furtunile îngrozitoare stârnite de mânia zeului cu plete albastrii, Poseidon, ce îl urmărea cu dușmănia lui, să scape din țara lotofagilor, unde creștea floarea care te făcea să uiți totul, să învingă vrăjile vielenei Circe! Ca să reușească în toate aceste încercări nu i-au fost de ajuns curajul și priceperea în mânăuirea armelor, ci a trebuit să se bizuie îndeosebi pe mintea sa ascuțită și pe forța sa sufletească. Tot aceste calități i-au dat tăria să coboare în infern, printre umbrele morților, l-au făcut să-și salveze corabia și oamenii de atacul sălbatic al uriașilor lestrigoni, să izbuțească să treacă de strâmtoarea dintre monstruoasele Scila și Caribda, de unde nu exista scăpare, să nu se lase înduplecat de făgăduința de

nemurire și de dragostea frumoasei Calipso, ci să dorească, arzător, să se întoarcă în țara sa, acasă, printre cei dragi, țel la care nu l-a făcut să renunțe și de la care nu l-a abătut nicio ispită.

Ulise, blândul domnitor din Itaca, bun și drept față de supușii săi, are măsură în toate, nu e hrăpăreț și lacom, e priceput la orice muncă, nu se înfumurează de reușitele sale magnifice, e plin de grijă față de oamenii care l-au însoțit și fără preget sare totdeauna în apărarea lor. Este un om pe care nu poți să nu-l îndrăgești și să-l admiri, căruia ai vrea să-i semeni, un model demn de urmat, un erou minunat, asemenea celor descriși în basme.

Dar, cu toate că *Iliada* și *Odiseea* ni se prezintă în desfășurarea lor ca niște basme captivante, pe care le urmărești cu sufletul la gură, ele sunt mult mai mult decât atât, mai altfel, mai deosebite, fiind...

Basme cu fapte și întâmplări reale

Cele două epopei — *Iliada* și *Odiseea* — poartă în ele descrierea exactă a unor fapte și întâmplări reale, atât de exactă, încât, datorită indicațiilor desprinse din versurile lor, Heinrich Schliemann, un auto-didact pasionat de istorie, a făcut senzaționala descoperire a Troiei! În întâmplările din poemele lui Homer, care se deapănă atractiv și tumultuos, ca în orice basm, se împletesc însă amănunte precise din viața de zi cu zi a celor ce trăiau și se luptau acum trei mii de ani, ni se arată felul în care se conduceau treburile cetății, strategiile aplicate în război, legile, obiceiurile, ni se descriu temerile și bucuriile lor.

Iar din confruntările eroilor ies în evidență binele și răul unor comportamente, aflăm despre drepturi și datorii, ni se vorbește impresionant despre dragostea de patrie, cu alte cuvinte, înfățișându-ne sentimente înălțătoare sau pasiuni distrugătoare, *Iliada* și *Odiseea* sunt o fidelă oglindă a celor de ieri, în care ne recunoaștem și noi, cei

de azi, OMUL, în general, cu elanurile și trăsăturile lui nobile, dar și cu greșelile, minciunile, cruzimea, neînfrânarea lui.

Așa că nu e de mirare că *Iliada* și *Odiseea*, pe care, prin curgerea atractivă a narațiunii, le putem urmări ca pe niște încântătoare basme, au fost considerate, din cele mai vechi timpuri, nu numai importante cărți de învățătură pentru cei tineri, ci și un serios obiect de studiu pentru marii cărturari, filosofi, istorici, dovedindu-se un imens izvor de inspirație pentru creatorii din toate domeniile artei, din Antichitate până în prezent. Numeroase capodopere semnate de maestri ai penelului sau ai sculpturii înfățișează eroii, pământeni sau divini, pe care îi întâlnim în aceste epopei, superbe tragedii și opere muzicale de o deosebită valoare i-au făcut să reînvie pe scenele lumii, le-au fost dedicate filme, romane, poezii, poeme. De aceea, fără a parcurge *Iliada* și *Odiseea*, fără a-i descoperi și a te familiariza cu eroii lor, poți să rămâi adeseori străin și descumpănit în peisajul artei universale.

Bătrânul aed Homer, datorită harului său, prin aceste două epopei cărora le-a insuflat o eternă tinerețe, ce a învins milenii, ne-a oferit un dar neprețuit: acela de a ne instrui, aproape fără să știm, fără nicio trudă, ci doar urmărind fermecați faptele și întâmplările eroilor din cele două „basme” pasionante: *Iliada* și *Odiseea*.

